

ROMAN NIR

RĘKOPISY Z XVI WIEKU W ZBIORACH BIBLIOTEKI JASNOGÓRSKIEJ W CZĘSTOCHOWIE

Treść: I. Wstęp; II. Katalog.

I. WSTĘP

Jedna z największych bibliotek klasztornych w Polsce, Biblioteka Jasnogórska w Częstochowie, posiada aktualnie w swych zbiorach ok. 8000 starych druków, 32000 nowych druków i 828 rękopisów bibliotecznych w tym 71 rękopisów średniowiecznych, 17 z XVI wieku, 192 z XVII wieku.

Stare druki Biblioteki Jasnogórskiej posiadają opracowane katalogi fotograficzne w układzie alfabetycznym i rzeczowym. Inku-nabuły opracowane weszły do centralnego katalogu. Prace nad rękopisami średniowiecznymi i nowożytnymi prowadził przed wojną dyr. K a c z m a r c z y k, który pracował nad całością zbiorów archiwalnych i bibliotecznych.

W ogólnym zarysie powstał wówczas kartkowy katalog rękopisów metodycznie odpowiadający tamtym czasom. W 1975 roku ponownie podjęte zostały prace nad skatalogowaniem całości zbiorów rękopiśmiennych. Obecnie do druku został oddany: *Katalog rękopisów Średniowiecznych Biblioteki Jasnogórskiej w Częstochowie*. Opracowanie rękopisów z XVI wieku zostało wykonane wedłu instrukcji z 1955 roku (*Wytyczne opracowania rękopisów w bibliotekach polskich*), z tym że nie wszystkie dane udało się uchwycić.

Rękopisy XVI-wieczne zasługują na uwagę badaczy ze względu na zachowane traktaty teologiczne i rękopisy liturgiczne, wzbogacające naszą wiedzę z zakresu historii teologii, liturgii i kultury.

II. KATALOG

1

I.2. R. 606.

Łac. XV/XVI w. Papier. 15,7 × 10,5 cm. S. 32 w tym 15 nie zapis. Opr. pł.

1) *Utrum in omni genere disputationis arguens per instrumentum artis determinatam nitatur deducere respondentem ad aliquam metam secundum quintuplex genus eius. S. 1—7.*

2) *Ego sum pastor bonus. S. 8—11.*

3) *Utrum diffinicio annunciacionis et eius divisiones cum carum deda... cionibus sunt sufficientes a philosopho in priorem periharmemarmarum assignate? S. 27—31.*

Pismo 2 rąk, z końca XV i początku XVI w., I s. 1—7, 27—28, II s. 8—11.

S. nie zapisane: 12—26, 32.

Oprawa nowa w płótno.

Proweniencja: „Iacobus monachus frenifex migravit de hoc seculo 10 Marci 1560”, nr s. 31 notatka z XVI w.

II.46. R. 625.

Łac. 1490—1635. Papier. 19,8 × 16,2 cm. S. 894 w tym 25 nie zapis. Opr. sk. wsp.

1) 1512 *„Incipiunt constitutiones ordinis fratrum Eremitarum s. Pauli eremitae regulam beati Augustini professor[um]” Expli- ciunt constitutiones feria quarta ante Letare per manus Venceslai Zydely de feria sancta anno Domini quingentesimo duodecimo. S. 1—77.*

2) 1624, 16 marca: *Approbatio privilegiorum exemptionum liberatatum ordinis nostri per Sedem Apostolicam facta anno praesenti 1624. S. 79—100.*

3) 1490—1624. *Różne dekrety, indulty papieskie dla Paulinów. S. 101—119.*

4) *Paenitentiae de levibus, gravibus, gravioribus et gravissimis culpis perpetuis. S. 123—134.*

5) 1638, 13 listopada: *„Constitutiones pro monasteriis s. Pauli primi eremitae in Polonia consistentibus conscriptae et ad observandum traditae”, ab Erasmo Kretkowski praeposito cathedrali Crac. et Leonardo Rembowski abbate Pelplinensis ord. Cisterciensis visitoribus apostolicis. S. 135—258.*

6) *Kazania na niedzielę XIII po świętkach i w dniu Wniebo- wzięcia M. Boskiej. S. 259—286.*

7) 1624 „Krótka historia o przeniesieniu domku Panny Mariey Lauretańskiej do włoskich krajów. Ioannes Niewiarowicz Polonus peregrinus in domo Lauretana ex voto descripsit A. 1624 iubilei”. S. 289—300.

8) Orationes ad fratres. S. 301—319.

9) Kazania na niedziele i o świętych pańskich. S. 321—423.

10) 1623, 1 października: Vitae fratrum eremitarum s. Pauli primi eremitae in Hungaria a 1425—1580, fratre Gregorio Stamphen-sis anno 1623 kalendis octobris scriptae. S. 427—582.

11) De baptismi sacramento. S. 284—586.

12) 1605, 7 lutego: Iustus cor suum tradidit ad vigilandum diluculo et in conspectu Altissimi deprecabitur Cracoviae in domo clericorum ordinandorum consc. 1605 A.D. 7 februarii. S. 587—589.

13) Modus praepondi ad minores ordines. Per me Ioannem Niewiarowicz. S. 590—602.

14) Hymnus de B.V.M. mire devotus, quem s. Casimirus princeps... composuit et quotidie recitare solitus fuit... anno 1604, quando illius sepulchrum renovatum fuit supra factus ipsius re-per-tus fuit. Omni die dic Marie mea laudes Marie. S. 603—606.

15) 1622. Computus ecclesiasticus, quem alii calendarium Grego-rianum dicunt. Haec scripta sunt anno 1622 pro anno 1623... S. 609—699.

16) 1382—1602. Memoriale... directorio Reverendi Fratris Gre-gorii Giengier de s. Paulo, imagine B. Marie V Claromontano et miralis. S. 701—713.

17) 1422—1503. De s. Paulo et ordine in Hungaria. S. 714—721.

18) De laudationibus varii generis hominum. S. 725—735.

19) Disputationes theologicae ex omnibus partibus D. Thomae. S. 737—750.

20) Sumulae logicae seu brevis introductio ad organum Aristotelis In lectoris Pinczouiano 1622 anno Domini 12 maj... F.A.G.L.P. [Fr. Andreas Gołdonowski lector Pinczoviensis] S. 755—821.

21) Materia pro oratione de Passione Domini. S. 827—831.

22) 1625. „Żywot s. Philippa Nerusza Congregationis Oratorij Romani fundatora y bractwa Anyoła stroza w Polsce zaczętego, patrona ad s. pamięci Grzegorza XV między święte wpisanego... przez X. Andrzeja Gołdowskiego... Krakowie drukarni Franciszka Cezarego roku P. 1625 [druk]. S. 833—870.

23) [Druk] 1635. Epideigma seu brevis cognitio ortus et originis ordinis antiquissimi S. Pauli primi eremithae authore R.P.Fr. Andrea Gołdonowskiej eiusdem ordinis priore ecclesiae conuentialis

et parochialis B.V. Mariae in oppido regali Brdow. Anno reparatae salutis M.D.CXXXV. S. 871—894.

Pismo 1 ręki, Andrzeja Gołdonowskiego.

S. nie zapisane: 120—122, 287, 320, 340, 424—426, 581, 583, 603, 608, 700, 712, 723, 724, 736, 751—756, 822—826.

S. wycięte: 123, 206, 207, 208, 209, 285, 286, 287, 422, 423, 737, 738, 796, 797, 832, 833, 834, 835.

Oprawa współczesna, tektura powleczone skórą tapetową.

Proweniencja: 1) „Fris Andreae Gołdonowski” na s. 1. 2) „Pro domo Nouitiorum” na s. 2. 3) „Fris Andreae don[um]” na s. 5.

3

II.47. R. 131.

Łac. 1515. Papier. 21 × 15,4 cm. S. 18 w tym 2 niezapis. Opr. wsp. pł.

Sequitur textus mgri Joannis de sacro Busto algorithmus nuncupatus.

Pismo 1 ręki.

S. nie zapisane: 16—18.

Oprawa współczesna w półpłótno.

4

III.23, R. 694.

Łac. 1550. Papier. 33,5 × 21,5 cm. K. 6 + 132. Opr. sk. wsp.

1) Cisioianus ad 18 maja do 31 grudnia. K. 1—6.

2) Pronuntiatorium collectio antiphonarum suffragiorum et hymnorum. K. 1—132.

Na k. 100—101 hymn o św. Pawle pustelniku.

Pismo 1 ręki, staranne. Inicjały, tytuły i wyrazy pisane kolorowym atramentem.

Oprawa w deski powleczone skórą. Na okładkach wyciśnięte alegoryczne półpostacie: Spes, Iustitia, Fides wśród ornamentów roślinno-liniarnych. Na przedniej okładce medalion z Chrystusem na krzyżu złożony z napisem „Alciora”...

Proweniencja: Sygn. starej biblioteki: „III D 4”.

5

II.48. R. 47.

Łac. 1566. Papier 22 × 16,6 cm. S. I. 1—176, II. 1—109. Opr. sk. wsp.

1) In Catholicas vel canonicas quas vocant epistolas beatorum apostolorum iacobi, Petri, Ioannis et Iudae R.P.M. Gregorii Primiticij Senensis Ordinis Praedicatorum Ecphrles vel plenae, ac

dulucidæ expositiones. Adiungendæ prioribus expositionibus eiusdem, in omnes epistolas D. Pauli iam pridem in lucam emissis Cum indice copiosissimo Senis apud Lucam Bonettum Typographum Excell. Collegii D.D. Iuristarum 1573. Cum Priuilegio. S. 1—176, 4 nbl.

2) Interpretatio Orationis Dominicæ 1566. S. 1—109.

Na tylnej okładce napis: „A.D. 1576”.

Na s. 1 druku notatka: „Fr. Nicolaus Wilkowiczko ex Roma portauit Anno jubilej 1575”.

Na s. 109 notatka: „Frater Nicolaus Wilkowiczko Ordinis Heremitarum Sancti Pauli primi Heremite ex diversis authoribus in Claro Monte supra oppidum Częstochowa predicatorem agens collegit. Anno 1566”.

Pismo 1 ręki Mikołaja z Wilkowiecka.

Oprawa w deski dębowe powleczone w skórę.

Na przedniej okładce napis: ECPHRASES · VEL · PLENÆ AC
DILUCIDE · EXPOSITIONES : EPI · B · APOSTOL

Prowienienca: 1) Sygn. biblioteki z II poł. XVII w.: „II F.6”

2) „Inscriptus cathalogo Clari Montis” z XVI w. na s. 1.

3) Sum Nicolai Wilkowiczko” na s. 1.

4) Sygn. biblioteki z XVIII w.: „II F. 11 Theca 5”.

6

I.3. R. 616.

Łac. 1566. Papier. 17,4 × 11,6 cm. S. 250 w tym 10 nie zapis.

Opr. sk. wsp.

Nicolaus a Wilkowiecko¹

1) Orationis dominicæ commendatio. S. 5.

2) Interpretatio missæ ex variis autoribus facta per fratrem Nicolaum Wilkowiczko ordinis Paulinorum predicatorem in Claro Monte Czestochowa. S. 75—242.

Na s. 68 napis. „Finito libro sit laus... Fr. Nicolaus Wilkowiczko finivit anno Domino 1566 in festo diui Francisci Confessoris hora noctis 7a.

¹ Mikołaj z Wilkowiecka, ur. w l. 1522—1524, ukończył szkołę parafialną w Wilkowiecku, Akademię Krakowską, był kaznodzieją na Skalce w Krakowie, przeorem i prowincjałem na Jasnej Górze i w Rzymie, umarł w Wieluniu w 1601 roku. Najważniejszymi dziełami są: *Exposito orationis Dominicæ*, *Interpretatio Missæ*, *Expositio decalogi*, *Historia o chwalebnyum Zmartwychwstaniu Pańskim*, *Historia o św. Annie*, *Flores sermonum in festa dominicalia*. Por J. Związek, *Mikołaj z Wilkowiecka i jego działalność kaznodziejska*. W: *Studia Historyczne*, Lublin 1968 s. 9—106.

Na s. 76: „Frater Nicolaus Wilkowiecko incipit regulae sancto Augustini episcopi”.

Pismo 1 ręki, Mikołaja z Wilkowiecka.

S. nie zapisane: 1—4, 63—74, 244—249.

Oprawa w deski dębowe powleczone skórą z wyciskami ornamentów roślinnych.

Na przedniej okładce wyciśnięty Chrystus na krzyżu obok M. Boża i Maria Magdalena. Nad krzyżem tytuł: EXPOSITIO : ORATIO DOMINICAE. Na tylnej okładce wyciśnięta M. Boża z dzieciątkiem, u góry napis: EXPOSITIO, poniżej: MISSAE.

Proweniencja: „Et sic est finis Fr. Nicolaus Wilkowieczko finivit anno Domini 1566 ún festo divi Bricci confessrois hora diei 20 in monasterio Clari Montis Częstochowa” na s. 242.

7

I.4. R. 120.

Łac. 1566. Papier. 16,2 × 11 cm. S. 350 w tym 8 nie zapis.

Opr. sk. wsp.

Expositio Decalogi.

Na s. 1: „A.D. 1606”

Na s. 343: „Fr. Nicolaus Wilkowieczko finivit feria quinta intra octavas Sancti Nativitatis Mariae Anno Domini 1566”

Pismo 1 ręki Mikołaja z Wilkowiecka.

S. nie zapisane: 106, 188, 344—350.

Oprawa w deski dębowe powleczone w skórę z wyciskami ornamentów roślinno-linearnych. Na okładce przedniej Pan Jezus na krzyżu, obok M. Boża i św. Jan i napis: EXPOSITIO DECALOGI. Na tylnej okładce Matka Boża jako Bogarodzica.

Proweniencja: 1) „III G 10” na okładce z XVII w. 2) Sygn. biblioteczna z XVIII w. na wewnętrznej stronie okładki: „III G 32 Theca 10”. 3) Na s. 1. „Liber Clari Montis”.

8

I.5. R. 132.

Łac. 1570. Papier 18,6 × 11,8 cm. K. 249 w tym 15 nie zapis.

Opr. sk. wsp.

1) Ex d. Innocentio et Dionisio Cartusiano crebriores reperies hic sermones reliquos crede mihi meo sudore compilavi in fine elinguius(?) tibi est. K. 1—232.

2) Quaedam selecta de sanctis. K. 232—235.

Na k. 231 „Sermones selectiores pro peregrinus formandi”.

Pismo 1 ręki.

S. nie zapisane: 220, 235—249.

Oprawa w deski dębowe powleczone w skórę ze złożonymi wyciskami wzorów roślinno-linearnych i postaci. Na przedniej i tylnej okładce

duże prostokątne obrazy P. Jezusa na krzyżu. U dołu napis „V.D.M. I. R.”

9

II.49. R. 51.

Łac. 1577. Papier. 20,8 × 12,6 cm. S. 538 w tym 11 nie zapis. Opr. sk. wsp.

- 1) Suffigium languentis animae in suum principium puta in Deum et matrem eius Mariam Virginem electam. S. 1—304.
- 2) Accessus altarius. S. 305—354.
- 3) Recessus altaris A.D. 1577. S. 355—374.
- 4) Oratio Simaeonis Metaphraste expurgatoria ante communionem dicenda. S. 375—389.
- 5) Litaniae de dulcissimo nomine Jesu. 389—396.
- 6) Modlitwy łacińskie do Matki Bożej i P. Jezusa .S. 398—467.
- 7) Różne litanie do Matki Bożej. S. 468—472.
- 8) Modlitwy łacińskie podczas mszy św. S. 473—521.
- 9) Modlitwy łacińskie przed i po kazaniu. S. 527—536.

Pismo 2 rąk, I k. 1—374, II k. 375—536.

S. nie zapisane: 2, 306, 356, 397, 522—526, 530, 537, 538.

Oprawa w deski dębowe powleczone skórą, posiadająca mosiężne narożniki i żelazne zamknięcia.

Na wewnętrznej stronie, przedniej okładki zamieszczony kolorowy szytych w środku którego podwójny krzyż w rogach zaś herby Polski, Litwy. Na tylnej okładce szytych z herbami w rogach: Topór, Leliwa, Dębno, Poraj.

Proweniencja: 1) Sygn. biblioteczna z XVIII w. „XI C 13 theca 5” na s. 1. 2) Sygn. biblioteczna z XVIII w.: „VI C 5” na okładce. 3) „Anno Domi 1577” na s. 3.

10

I.6. R. 538.

Łac. 1580. Papier 16,2 × 10,5 cm. S. 158 w tym 34 nie zapis. Opr. perg.

Agenda parva in commodiorem usum sacerdotum conscripta.

Pismo 1 ręki.

S. nie zapisane: 1—16, 140—158.

Oprawa pergaminowa zniszczona.

11

I.7. R. 134.

Łac. 1587—1594. Papier 16,7 × 11 cm. K. 176 w tym 15 nie zapis. Opr. sk. wsp.

- 1) Concilium Tridentinum Cap. XX. K. 3—4.
- 2) „Rnrmus in Chro Pater ac generosus Dnus Joannes Ponęthowski de Ponęthow Dei providentia caenobiarcha Sradicensis monasterii circa Olomutium sacri eandid ordinis praemonstratensis Norberthicae professionis, regulae Divi Augustini Canonicorum regularium sanctae sedis Apostolicae beati pontificis maximi prothonotarius ac sacri pallatii lateranensis, Comes pallatinus, De vita contemplativa monastica eo libro necessaria quaedam inscribere mandavit. Anno Domini 1587”. K. 6—46.
- 3) „Divus Benedictus precepit Fratribus suis”. K. 47.
- 4) Declamatio ad sacerdotes Ecclesiae Dei”. K. 49—50.
- 5) „Circa Electionem Abbatis quae consideranda”. K. 50v—60.
- 6) „Articuli quibus iureiurando obligatur dominus reverendus electus praepositus Strzelnensis eum certis conditionibus expressis, per totum conventum sancti monialium virginum caenobii Strzelnensis sibi presentatis”. K. 61—69.
- 7) „Zywot św. Bernardyna z Senny krociuchno zebrany”. K. 71—73.
- 8) „Constitutycye i Decreta uczinione i na sinodzie mediolańskim postanowione przez Jaśnie Oświeczonego i dostojnego Pana Karla Borchomea kardinala świętego Kosciola rzymskiego swiethey Praxe i legatha pobocznego stholicze rzymskiej przez wszitskie włoskie kraini arcybiskupa mediolaniskiego roku Bożego 1566. „Swiethe ustkawi panien zakonnicz 1594”. K. 74—85, 100—110.
- 9) Druk: „Institutionum monasticarum secundum sacrosancti concilii Tridentini decreta libri tres authore F. Petro a sancto Audomaro alias a V Valloncappelle instituti D. Benedicti in monasterio montis D. Suinoci monacho et priori. Accesserunt tractatus duo alter de hospitalitate monachorum alter de casibus reservatis monachorum praelatis eodem authore Lovanii apud Joannem Bogardum, sub bibliis aureis typogra. Iurat. Anno 1572. K. 1—225.
- 10) „Registrum”. K. 87—87a.
- 11) Fragmenta quaedam statutorum religiosi fratibus monasticae professionis conscripta”. K. 88—93.
- 12) O obrazie Pana Naszego Jezusa Chrystusa jako go męczyli Żydowie pisanie S. Athanazego biskupa alexandryjskiego na siódmym zborze abo concilium nicenskim położone. K. 93v—96.
- 13) Confessiones ordinis praemonstratensis. K. 112—119.
- 14) Vincentius lit. 23 Capitt. 15. K. 119v—120.
- 15) Żywoty niektórych świętych po polsku. K. 128—168.

Pismo 2 rąk, I k. 1—71, 73—93, 97—127, II k. 71—73, 93—96, 128—168.

K. wycięte: 4, 48, 70, 111, 121—127.

Oprawa w deski dębowe powleczone skórą nieco zniszczona.

Na przedniej okładce napis: INSTITUTIO MONASTIC ANNO DOM MDLXXXVII.

Na tylnej okładce superexlibris z napisem: IOANNES PONETHOWSKI · ABBAS GRADICENSIS.

Proweniencja: 1) „Anno Dni 1593... Joannes Ponethowski abbas Grad. Protonot. Aplicus”, na przedniej okładce. 2) Sygn. biblioteczna z XVII w. „VI E 42 superest” na k. 3. 3) „I.S.A.D. 1587” na k. 16. 4) „Conventus C.M.C.” na k. 225.

12

I, 8. R. 674.

Łac.-pol. 1588. Papier. 21 × 16,3 cm. S. 120. Opr. sk. z XVI w.

Kazania o różnej tematyce: o świętych, sakramentach i na tematy moralne.

Pismo 2 rąk, I s. 1—93, II s. 94—120.

Oprawa w deski dębowe, powleczone skórą.

Proweniencja: Sygn. biblioteczna z XVII w.: „XVII E. 27”.

13

I.9. R. 38.

Łac. 1589. Papier. 20,2 × 16 cm. S. 312 w tym 21 nie zapis.

Opr. perg. wsp.

„Promptuaria pauperis concionatoris in laudem et gloriam omnipotentis Dei et beatissimae virginis Mariae, ac sanctorum, pro utilitate peregrinorum confluentium in Clarum Montem disposita, fratris Valentini Vartensis labore et industria. Anno salutis humanae 1589”.

Pismo 2 rąk, I s. 1—195 brat Walenty z Warty, II s. 196—205.

S. nie zapisane: 23—34, 83—86, 108—111, 138, 156, 162—166, 312.

S. wycięte: 59, 60, 61, 62.

Oprawa współczesna w pergamin.

Proweniencja: „Stanisław Bremer. Posn. Baccl. Artium” na s. 1 z XVIII w.

14

III.24. R. 135.

Łac. 1590—1591. Papier 32,4 × 20,5 cm. S. 192 w tym 33 nie zapis. Opr. sk. wsp.

Collectarium Romanum cum calendario Gregoriano.

Na wewnętrznych stronach okładek fragmenty tekstów teologicznych z XV w na pergaminie.

Na s. 4 „A. 1625”. 17 Apr. Stanislaus Mikuszewic, 18 Paulus Rudawski civis Ilkus, Christiana Turowicowa.

Na s. 156 „F.S.M. 91”.

Na s. 6 „Hoc opus comparavi licencia et benedictione R. Pri. Provin. Martini Lubnicen. Ordinis nn. S. Pauli Primi Eremitae sub regula S. Augustini militantibus Deo 1591”

Pismo 1 ręki, brata S. M. (Simon Mioletius?), staranne, ozdobnymi literami.

S. nie zapisane: 1—4, 21—26, 86—90, 139—142, 172, 176—192.

S. wycięte: 5, 73—82.

S. 4, 27, 91 ozdobione specjalnymi ornamentami roślinno-linearnymi.

Oprawa w deski dębowe powleczone skórą z wyciskami ornamentów roślinno-linearnymi.

Na przedniej okładce medalion z M. Bożą i napis: COLLECTARIUM ROMANUM : CLARI : MONTIS : ANNO : DOMINI 1591.

Na tylnej okładce medalion P. Jezus na krzyżu, obok M. Boża i św. Jan oraz napis: CHRISTUS : FACTUS : EST : PRO : NOBIS OBEDIENS VSQ AD MORTEM MORTE AVTEM CRVCIS PHI : 2.

Na okładce tylnej napis: FRATER MARTINVS LUBNICENSIS ORDINIS : EREMITARVM : FSM.

Proweniencja: 1) Sygn. biblioteczna z XVIII w.: „I B 9”, 2) Sygn. biblioteczna z XVII w.: „I B 18 Theca 9”. 3) „F.S.M. 1590” na s. 29, 63, 91.

15

II.50. R. 130.

Łac. 1592. Papier. 20 × 15,8 cm. S. 1020. Opr. pł.

- 1) De paenitentia. S. 1—32.
- 2) De doctrina christiana et primum de Fide. S. 33—42.
- 3) De infidelitate Dei opposita. S. 42—49.
- 4) De iudeorum infidelitate. S. 49—51.
- 5) Conciones .S. 52—62.
- 6) De paenitentia (dalszy ciąg). S. 63—115.
- 7) „O Dziesięciorgu przykazań Bożych i pięciorgu przykazań kościelnych oraz hymn do św. Bernarda w języku polskim”. S. 116—118.
- 8) Feria sexta magna sermo .S. 119—172.
- 9) Explicatio in passionem Domini nostri Jesu Christi secundum omnes euangelistas sub Rndo Szrem. sacrae Theologiae mgro. S. 173—242.
- 10) Comentariorum in epistolam ad Gallatos gentium doctoris divi Pauli excerpta sub venerabili viro s. sanctae theologiae baccalaureo necnon artium magistro et philosophiae doctore, Dno Joanne Sremensi comutatione aestivali hora 17 in lectorio D. Theologorum. S. 243—306.

11) Schola in epistolam ad Romanos beati Pauli gentium doctoris, audita sub venerabili viro sanctae theologiae baccalaureo domino Joanne Sremensi commutatione hiemali hora decima nona. Anno Domini MDLXXX tertio. S. 307—406.

12) Objaśnienia ewangelji i kazania na niedziele i święta całego roku w języku polskim. S. 407—622, 669—1020.

13) De sacramento Eucharistiae sac. observationes et de casibus qui in illa contingunt. Sub Rndo D. Alphonso societatis Jesu mgro Sact. theolog. 1592. S. 623—654.

14) Controversia de purgatorio et oratione pro defunctis. S. 655—664.

15) Controversia de invocatione sanctorum articulus XXI Confessionis Augustanae. S. 665—668.

Na s. 5: „1625. 25 Aug.”

Na s. 114: „Romae apud Dominum Basan MDLXXXVIII Superiorum permissu P. Joanne Tellier Societatis Jesu auctore”

Na s. 430: „1574 secundus sermo de eandem Dominica V.D. Melchioris concionatoris ordinis praedicatorum”.

Na s. 622: „Continuationem huius concionis vide pagina 138 post istos sermones latinos”.

Na s. 800: „Dedicatio templi Konopecensis dedicat hanc eodem praesul de nomine Thomas prima dies Domini sacra novembris ei. Adsunt patroni testus Laurentius igni atque Valentinus languida membra levans. Anno Dni 1623, die 7 Novembri”.

Na s. 800: „Huic loco aderat Stanislaus Babicky studiosus Almae Academiae Cracoviensis Anno Dni 1643 die 28 Julii”.

Pismo 1 ręki.

S. wycięte: 63, 103, 104, 119, 173, 243, 244, 245, 307, 343, 459, 460, 461, 801, 802.

Oprawa: nowa w płótno.

16

III.913. R. 659.

Łac. 1596. Papier. 40,5 × 27,8 cm. S. 408. Opr. sk. wsp.

Graduale sancti Pauli eremitae anno Domini MDXCVI.

Pismo 1 ręki w formie drukowanych liter.

Oprawa w deski dębowe, powleczone świńską skórą z wyciskami scen Ukrzyżowania P. Jezusa, Wniebowstąpienia, Zwiastowania N.P. Panny i napis „Ecce Aguns”, „Mors ero”, „Virgio Ma”. Medaliony z głowami ewangelistów, humanistów Filipa Melanchtona i Erazma z Rotterdamu.

Na przedniej okładce w kole ukrzyżowanie i napis: NON NOBIS : NON NOBIS NON NOBIS SED NOMINI TVO DA GLORIAM. Na rogach przedniej i tylnej okładki ozdobne okucia mosiężne.

Proweniencja: „Conventus Vielunensis ordinis s. Pauli Primi eremitae”, na przedniej okładce wewnątrz.

17

II.51. R. 146.

Łac. 1599—1600. Papier. 21,2 × 16,3 cm. S. 542 w tym 4 nie zapis. Opr. sk. wsp.

Postilla catholica, pars aestivalis.

Pismo 1 ręki, staranne.

S. nie zapisane: 338, 339, 428, 429.

S. wycięte: 318.

Oprawa w deski dębowe powleczone skórą z wyciskami ornamentów roślinno-linearnych, złoczone.

Na przedniej okładce napis: POSTILLA CATHOLICA PARS AEESTIVALIS, medalion z emblematami Męki Pańskiej i literami IHS, w otoku medalionu napis: OMNIS : ENIM : QVI : CVMQVE : IN VOCAVERIT : NÖMEN : DOMINI : SALVUS : ERIT : ROIO.

Na tylnej okładce: FRATER SIMON NIELIETIVS, 1600 oraz medalion z Matką Boską przeszytą 7 mieczami, w otoku medalionu napis: EIA MATER : FONIS : AMORIS : ME SENTRE VIM DOLORIS FAC : VT : TECVM : LVGEAM.

Proweniencja: 1) „Pro ornamento bibliothecae Clarimontis videtur valere” na przedniej okładce. 2) „In eodem solennitate ex D. Petro Skarga” na s. 163.